

MEDDELANDEN

från

TELESTÖRNINGSNÄMNDEN

Nr 19

1999-09-23

(Utgåva 3)

Fördelning av ersättning för kostnader för skydd mot störning, samt ansvar för ersättning för kostnader till följd av skada eller störning, mm.

Allmänt

I 9 kap 3§ ellagen (1997:857) regleras skyldigheten för innehavare av en direktjordad starkströmsanläggning att vidta åtgärder till skydd för svagströms- och lågspänningsanläggning mot skada genom inverkan av induktion eller förhöjda markpotentialer.

Enligt 9 kap 7§ ellagen kan sådan skyddsåtgärd utföras vid den för störning utsatta anläggningen av dennes innehavare mot ersättning av den störande anläggningens innehavare.

I sitt meddelande nr 4 har Telestörningsnämnden uttalat att åtgärd mot skada eller störning genom förhöjda markpotentialer vid ett ställverk bör helt bekostas av ställverkets innehavare, såvida inte annat överenskommits eller särskilda skäl för en annan fördelning eljest visas föreligga. Av uttalandet följer att något kostnadsansvar enligt ellagen i angivet hänseende inte anses föreligga för ström- leverantören eller ägaren av den kraftledning över vilken strömmen transiteras.

I sitt meddelande nr 6 har Telestörningsnämnden vidare behandlat det fall att två eller flera kraft- anläggningar med olika innehavare stör en elektrisk anläggning, som skall förses med skyddsåtgärder mot störningen. Med hänvisning till att någon lagregel för fördelning av kostnaderna för åtgärderna mellan kraftanläggningarnas innehavare inte finns har Telestörningsnämnden rekommenderat en fördelning efter storleken av de åtgärds-kostnader som föranleds av varje störande anläggning för sig respektive av varje innehavares störande anläggning för sig.

Den i meddelande nr 6 lämnade rekommendationen har inte begränsats till att avse visst eller vissa slag av anläggningar eller störningar. Uppenbart är emellertid att den närmast tar sikte på störningar genom induktion. Vid jordfel i ett ställverk orsakas störningar dessutom genom förhöjda markpotentialer.

Om i ett ställverk ingår flera störande elektriska anläggningar, sådana dessa definieras i ellagen, med olika innehavare, får med tillämpning av 9 kap 7§ ellagen varje sådan anläggnings innehavare anses vara skyldig att stå för skyddsåtgärder mot störning från just hans anläggning. Någon regel om gemensamt ansvar för skyddsåtgärder finns inte. Det

Telestörningsnämnden

Huvudmän: Svenska kraftnät
Svensk Energi
Trafikverket
TeliaSonera Skanova Access AB

Adress: Svenska kraftnät
Box 1200
172 24 Sundbyberg
Telefon: 08-475 80 00
E-post: tsn@svk.se

I samarbete med: **Elsäkerhetsverket**

Hemsida: www.svk.se

kan emellertid i praktiken vara svårt att hänföra en störning helt eller delvis till en viss i ställ- verket ingående elektrisk anläggning, liksom att på ett godtagbart sätt fördela den störande verkan mellan flera otvivelaktigt störande sådana anläggningar. Om skyddsåtgärder vidtas vid den störda anläggningen avser dessa också regelmässigt att motverka samtliga störningar från ställverket som sådant. Under angivna omständigheter blir det svårt att fördela utgående ersättning för dessa åtgärder mellan ställverksinnehavarna efter deras olika anläggningars störande inverkan eller annan norm.

I detta läge bör det övervägas om inte störningarna, vid bestämmande av ersättning enligt 9 kap 7§ ellagen och vid fördelning av ersättningen mellan de ställverksinnehavare som skall utge den, bör kunna anses härröra från ställverket som sådant. Telestörningsnämnden finner detta berättigat. Med utgående härifrån lämnas i det följande rekommendation för fördelningen i skilda fall.

Om störningarna från ett ställverk med flera innehavare anses härröra från ställverket som sådant och skyddsåtgärder vid den för störning utsatta anläggningen riktar sig mot den totala störningen, framstår det som skäligt att innehavaren av den störda anläggningen skall kunna rikta sig mot ett subjekt för att få ut hela sin ersättning för skyddsåtgärderna. Ett sådant subjekt kan vara en i förväg definierad huvudman för ställverket. För de flesta ställverk finns redan en huvudman som ansvarar för ställverkets förvaltning. Om så ej är fallet kan det vara lämpligt att utse en huvudman. Härvid förutsätts att alla ställverksinnehavare åtar sig solidariskt ansvar för ersättningen gentemot den störda anläggningens innehavare samt även åtar sig att gottgöra ställverkets huvudman för vad denne utgett i ersättning utöver vad som belöper på honom av den totala ersättningen. Om den ersättningsberättigade föredrar att vända sig mot en annan ställverksinnehavare än huvudmannen skall den som utger ersättningen ha motsvarande rätt mot de övriga ställverksintressenterna.

Mot bakgrund av det anförda har Telestörningsnämnden stannat för följande rekommendationer för uppgörelser berörda parter emellan. Det synes mest ändamålsenligt att en överenskommelse för fördelning av ersättningsansvaret mellan ställverksinnehavarna intas i leverans- eller samarbetsavtal innan anläggningsbyggnaden påbörjas. Träffas inget avtal kan rekommendationerna läggas till grund för en uppgörelse i efterhand.

1. Huvudman för utgivande av ersättning från ställverk med flera innehavare

Om ersättning för skyddsåtgärder enligt 9 kap 4 och 7§ ellagen skall utges i anledning av störning genom förhöjda markpotentialer vid jordfel i ett ställverk i direktjordat högspänningsnät, och ställverket som sådant har två eller flera innehavare eller innefattar flera elektriska anläggningar med olika innehavare, skall, Om huvudmannskapet ej reglerats på annat sätt, som huvudman för ställverket anses den av innehavarna som innehar jordtaget och marklinenätet till ställverket.

2. Ställverksinnehavarnas ersättningsansvar gentemot en för störning utsatt anläggnings innehavare samt inbördes ansvar för utgiven ersättning

Den under 1. ovan angivna huvudmannen för ett ställverk svarar i första hand för utgivande av hela ersättningen enligt 9 kap 7§ ellagen för kostnad avseende åtgärd som vid en för störning utsatt anläggning vidtas mot menlig inverkan på anläggningen genom

förhöjda markpotentialer vid jordfel i ställverket. Övriga ställverksinnehavare svarar emellertid solidariskt med huvudmannen för ersättningen, och det är därför innehavaren av den för störning utsatta anläggningen obetaget att få ut hela ersättningen av annan ställverksinnehavare än huvudmannen.

Har huvudmannen eller annan ställverksinnehavare utgett ersättning med högre belopp än som med tillämpning av 3. nedan faller på honom, är var och en av de andra ställverksinnehavarna skyldig att gottgöra honom härför med fördelning dem emellan enligt 3. nedan.

3. Fördelning mellan ställverksinnehavarna av utgiven ersättning

3.1 Ersättning för kostnad avseende skyddsåtgärd mot störning från en kopplingsstation med eller utan reaktor men utan transformering

Ersättningen fördelas mellan ställverksinnehavarna i direkt proportion till de anslutna ledningarnas bidrag till den spänningssättande felströmmen vid jordfel inom stationen.

3.2 Ersättning för kostnad avseende skyddsåtgärd mot störning från en transformatorstation med transformering mellan flera direktjordade högspänningsnät

Ersättningen fördelas mellan ställverksinnehavarna med hälften på innehavaren respektive innehavarna av transformator och hälften på innehavaren respektive innehavarna av anslutna ledningar.

Mellan transformatorinnehavare fördelas till dem hänförd ersättning efter transformatorernas märkeffekt. - Mellan ledningsinnehavare fördelas till dem hänförd ersättning efter ledningarnas bidrag till den högsta spänningssättande felströmmen vid jordfel inom stationen oavsett spänningsnivå.

3.3 Ersättning för kostnad avseende skyddsåtgärd mot störning från en kraft- eller transformatorstation med transformering mellan direktjordat högspänningsnät och icke direktjordat nät och med ett kopplingsställverk med fler än två ledningar

Ersättningen fördelas enligt 3.2 första stycket ovan.

3.4 Ersättning för kostnad avseende skyddsåtgärd mot störning från en kraft- eller transformatorstation med transformering mellan direktjordat högspänningsnät och icke direktjordat nät men med ett kopplingsställverk med högst två ledningar

Innehavaren respektive innehavarna av transformatorerna svarar för ersättningen i dess helhet. - Mellan transformatorinnehavare fördelas ersättningen efter transformatorernas märkeffekt.

4. Fördelning mellan innehavare av stationsanläggningar av ersättning för kostnader vid inträffad skada.

Ersättning för kostnad avseende inträffad skada fördelas på samma sätt som kostnader för skyddsåtgärder enligt punkt 3.

Om det emellertid visar sig att inträffad skada beror på underlåtenhet att meddela förändrade kortslutningsströmmar eller att jordning ej underhållits, skall den som brustit bära hela kostnaden.

5. Fördelning mellan innehavare av stationsanläggningar av ersättning för kostnader vid ljudstörningar.

Ersättning för kostnad avseende skyddsåtgärder mot ljudstörningar behandlas i meddelande nr 11. I sådana fall svarar innehavaren av den störda anläggningen för att den störande anläggningens innehavare underrättas. Ansvaret för ersättning fördelas på innehavarna av de störande anläggningarna.

Om prioritet finns bestämmelser i Ellagen 9 kap. 2§.